

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448, Drukarni 520. Redaktor przyjmuje od g. 2—4 pp. Administracja otwarta od g. 9—5, w niedziele i święta od 12—1 pp. „Dziennik Wileński” wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

PRENUMERATA miesięcznie 3 zł., z odnośnikiem i przesyłką pocztową 3 zł. 50 gr., za granicą 7 zł., cena pojedynczego numeru na prowincji 18 gr. CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz milim., przed tekstem 20 gr., w tekście 40 gr., za tekstem 10 gr. W numerach świątecznych oraz z prowincji o 25% zagraniczne o 50% drożej. Za dostarczenie numeru dowodowego 20 gr. Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje w całości już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. Ogłoszenia cyfrowe, tabele oraz fantazyjne o 25% drożej. Konto czekowe w P. K. O. № 20187.

„EDWARD SUTKOWSKI i S^{KA}”

Podajemy niniejszem do wiadomości ogólnej, że firma „EDWARD SUTKOWSKI i S^{KA}” w Wilnie, przy ul. Zawalowej 2 po ustąpieniu jednego z współwłaścicieli p. EDWARDA SUTKOWSKIEGO, przeszła w dniu 20-go b. m. na własną rękę pozostałego tylko jednego współwłaściciela p. f. Dom Handl.-Przem. „Wileńska Hurtownia Spożywcza” i teraz będzie w dalszym trybie prowadzona do usług Szanownej Klijenteli.

Przy zaniechaniu i uporezywaniu kaseli, chrzypce i zaflegmieniu krtani używać należy

Bengalskie drażetki mentolowe Karpińskiego

Tow. Akc. „Fr. Karpiński w Warszawie”, Elekoralna 35. Żądają w składach aptecznych i aptekach. 237-3

Telefonem z Warszawy.

(Od własnego korespondenta)

Częściowa rekonstrukcja gabinetu.

W kołach politycznych krąży pogłoski, że są projektowane zmiany w gabinecie, które dotyczą 8-ich tek: pracy i opieki społecznej, sprawiedliwości, oraz robót publicznych. Teki pracy i op. społ. będzie wakuwała, dlatego, że min Sokal przechodzi do służby dyplomatycznej. Rokowania w sprawie tej teki prowadzone są, jak słychać, z N. P. K. Min. sprawiedliwości, p. Żychliński, chce powrócić do rezydentury. Teki ministra robót publicznych zainteresowały się ugrupowania radykalne i jak się dowiadujemy, niema większych przeszkód, aby minister robót publicznych był mianowany w porozumieniu z lewicą sejmową.

Sprawy te będą jednakże aktualne dopiero po zatwierdzeniu ustaw sanacyjnych.

Możliwość ustąpienia min. rolnictwa.

Delegaci Związku Kółek rolniczych przedstawili wczoraj premierowi Grabowskiemu i min. rolnictwa p. Janickiemu memorjały przeciwko podporządkowaniu ministerstwu oświaty szkół rolniczych. Jak się dowiadujemy min. Janicki oświadczył, że jest przeciwny takiemu podporządkowaniu szkół rolniczych, a nawet wyciągnął by z takiego zatwierdzenia sprawy konsekwencją.

Co zrobić z tym fantem...

Marszałek Sejmu p. Rataj odbył w ciągu dnia wczorajszego narady z przedstawicielami poszczególnych klubów w sprawie sposobu zatwierdzenia wniosku „Wyzwolenia” o rozwiązanie Sejmu.

Zmiany w Wydziale prasowym.

Naczelnik Wydziału prasowego prezydium Rady Ministrów opuszcza z dniem 1-go grudnia swoje stanowisko i przechodzi do Ministerstwa spraw zagran. Następca jego będzie prawdopodobnie p. Witold Giełżyński, polityczny współpracownik „Kurjera Polskiego”, prezes Klubu sprawodawców parlamentarnych.

P. Szmidt i P. K. O.

Na średnim posiedzeniu Rady Ministrów rozpatrywaną będzie kandydatura p. Szmidta na prezesa Pocz. Kasy Oszczędz.

Zmiana taryf celnych.

Dnia 27 b. m. Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów zakończył rozpatrywanie zmianianych przez Komitet celny projektów zmian w taryfach celnych. Ostateczne wnioski wraz z dezzyderatami natury politycznej rozpatrzy w środę Komitet Polityczny, poczem będą one przekazane pełnej Radzie Ministrów, która na najbliższym posiedzeniu powzięmie ostateczne decyzje.

Wyjazd posła Rauschera.

Posel niemiecki Rauscher wyjeżdża w środę do Berlina w związku z rozpoczęciem rokowań polsko-niemieckich o traktat handlowy.

Losy p. Strancmana.

W związku z ucieczką komisarza bolszewickiego Leszczyńskiego w najbliższych dniach wpłynę do Sądu Okręgowego akt oskarżenia w sprawie sędz. Strancmana i posterunkowego, obok którego Leszczyński niezauważony przeszedł na schody, prowadzące na ulicę. Jeśli Sąd uzna, że p. Strancman działał tylko niedbale, lecz jeśli te wyrażdło znaczną szkodę Państwu, to może go skazać na karę do 6-ciu miesięcy. Natomiast jeśli sąd dojdzie do przekonania, że p. Strancman działał z rozmysłem, a nadto czyn jego spowodował znaczną szkodę dla państwa, to może go skazać na karę od 1—3 lat domu poprawy. W obu wypadkach sąd może go usunąć ze służby. Posterunkowemu grozi kara więzienia do roku.

Upadek gabinetu francuskiego.

PARYŻ, 27.X. (Pat.) Painleве złożył dziś o godz. 14-tej na ręce prezydenta Republiki dymisję gabinetu.

(Krok ten spowodowała nieustępliwość min. Skarbu Caillaux, który nie zezwalał uznania dla cwoców swej pracy w czasie wyjazdu do St. Zjednocz., a nie chciał zgłosić swej dymisji. Wobec tego kolejni ministrowie woleli sami zgłosić dymisję, niż być obalen. Dymisja ta ma więc na celu pozbycie się p. Caillaux z rządu. Przep. Red.)

PARYŻ, 27.X. (Pat.) Jeden z ministrów oświadczył w wywiadzie z przedstawicielem Le Journala, że sytuacja gabinetu stała się nie do wytrzymania, już od

się na posiedzeniu zarządy grup lewicy Izby Deputowanych. W wyniku narad okazało się, że są oni zwolennikami formuły żądającej przeprowadzenia sanacji finansowej, za pomocą specjalnej daniny majątkowej. Jutro rano, na propozycję socjalisty Compore Morela, odbędzie się oficjalne posiedzenie 4-eh grup lewicy Izby Deputowanych w celu powzięcia uchwały co do stanowiska jakie ewentualnie myślał, w razie

gdyby wybuchł konflikt co do programu finansowego pomiędzy Izba a Senatem, a w szczególności czy załadają w tym wypadku rozwiązania Izby Deput. aby pozwolić im swobodnie się wypowiedzieć co do wyboru pomiędzy formułą daniny majątkowej i formułą uchwalenia nowych podatków. Grupy lewicy Izby Deput. postanowiły nawiązać kontakt z republikanami z Senatu.

Agencje telegraficzne u Ojca św.

RZYM, 27.X. (Pat.) W czasie audjencji u Papieża, udzielonej członkom międzynarodowego zjazdu agencji telegraficznych, Ojciec Święty, gdy mu przedstawiono delegatów P. A. T., dyrektora Piotra Góreckiego i p. Leona Chrzanowskiego, zwrócił się do nich po polsku, pytając: „czy jesteście z Warszawy?” — otrzymawszy potwierdzającą odpowiedź, Papież mówił dalej: „To reprezentujecie agencje państwowe. Ponieważ słuchacie całej prasy polskiej, przesyłacie jej moje błogosławieństwo. Pamiętajcie

Warszawę..” Następnie dodał Ojciec Święty: „Pewnie prasa polska rozwija się teraz coraz pomysłniej”.

Zarówno rozmowa z delegatami polskimi, jak i wyrażenie dzienników polskich zwróciły uwagę, gdyż w czasie całej audjencji Papież rozmawiał tylko z 8-ma delegatami: z Polski, Hiszpanji i Austrii. Rozmowa prowadzona po polsku wywołała sensację wśród 50-ciu delegatów, reprezentujących największe agencje europejskie.

Sytuacja polityczna w Niemczech.

BERLIN, 27.X. (Pat.) Piąta stwierdza, że stanowisko gabinetu niemieckiego jest następujące: Gabinet Rzeszy uważa za swój polityczny obowiązek postępować dalej drogą, na którą wstąpił w Locarno i przedłożył Reichstagowi przed dniem 1-go grudnia t. j. przed uroczystym podpisaniem układów zawartych w Locarno odpowiednie projekty i decyzje. Z tego powodu gabinet uważa za stosowne nie składać obecnie dymisji leż prowadzić nadal agendy Państwa.

WIEDEN, 27.X. (Pat.) Tężeblatt donosi z Berlina, że socjal-demokraci domagają się dymisji całego gabinetu.

BERLIN, 27.X. (Pat.) O wczorajszych rozmowach kanclerza z przywódcami frakcji parlamentarnej, dzienniki dzisiejsze dowiadują się szczegółów następujących:

Decydujący moment dla Ligi Narodów.

PARYŻ, 27.X. (Pat.) W kwestji arbitrażu Ligi Narodów w konflikcie grecko-bułgarskim pismo Gauleis, iz Briand i Chamberlain zrozumieli, iż znajdują się przed typowym przykładem konfliktu, który trzeba będzie rozwiązać.

Spór o Mossul.

GENEWA, 27.10. (Pat.) Komisja Mandatowa Ligi Narodów przystąpiła do obrad nad sprawą mandatu Wielkiej Brytanji na terytorjum Iraku. Podsekretarz Kolonji Ormsbura Gore w imieniu W. Brytanji zszedł odroczenia obrad nad tą sprawą, ze względu na toczące się obecnie w Hadze przed Międzynarodowym Trybunałem Sprawiedliwości rozprawę, w sprawie sporu angielsko-tureckiego o Mossul. Po dłuższej naradzie Komisja Mandatowa przychyliła się do wniosku Delegata Angielskiego i dyskuje w sprawie mandatu Anglii nad Irakiem odroczyła.

Zatarg grecko-bułgarski.

SOFJA, 27.X. (Pat.) Według ostatecznych informacji ilość zabitych i rannych ze strony bułgarskiej do wczorajszego wieczora wynosi około 50-ciu osób, w tem 20-tu wojskowych, reszta cywilnych. Wśród tych ostatnich zabito 5 kobiet i troje dzieci. Ponadto 11-tu żołnierzy zginęło. Panuje obawa, że zostali oni smasakrowani.

PARYŻ, 27.X. (Pat.) Na dzisiejszym drugim posiedzeniu Rady Ligi Narodów poświęconemu konfliktowi grecko-bułgarskiemu, delegat grecki deniósł o porozumieniu grecko-bułgarskim, które miało jakoby być osiągnięte za pośrednictwem Rumunji jeszcze przed powzięciem w dniu wczorajszym decyzji przez Radę Ligi.

PARYŻ, 27.X. (Pat.) Na dzisiejszym narady nadzwyczajnej sesji Rady Ligi Narodów postanowiono zgodnie wezwać oba rządy bułgarski i grecki do poinformowania Rady Ligi w ciągu 24-eh godzin, czy wspomniane rządy wydały rozkaz oddziałom swoich wojsk bezwarunkowego wycofania się z granic strony przeciwnej oraz

czy działania wojenne zostały wstrzymane, zaś oddziały wojsk ostrzeżone, że wznowienie ognia będzie surowo karane.

Kada Ligi prosi rządy W. Brytanji, Francji i Włoch aby wysłały na miejsce starć swoich oficerów, którzy mają donieść Radzie Ligi o wykonaniu przez strony poleceń Rady. Przed odczytaniem propozycji Austen Chamberlain, który występował przed Radą jako sprawozdawca wypadków na pograniczu grecko-bułgarskim, wezwał na ważność sprawy.

Chamberlain wyraził nadzieję, że zatarg pograniczny grecko-bułgarski należał do tego typu wypadków, które niejednokrotnie już wywoływały skutki bardzo poważne w czasach gdy nie było jeszcze mechanizmu pokojowego rozwiązywania sporów. Minister angielski jest zdania, że gdyby dzisiaj przy istnieniu takiego aparatu jakim jest Liga Narodów, rządy powołanych państw dopuściły do konfliktu zbrojnego, wówczas równałoby się to akcji wymierzonej przeciw cywilizacji.

Delegaci Grecji i Bułgarii przyjęli wezwanie Rady Ligi skierowane do ich rządów, przysięgając min. Chamberlain przypomniał obu stronom, że z chwilą przyjęcia przez nich rezolucji powziętej przez Radę przyjmują wszystkie w rezolucji tej zastrzeżone warunki, a więc termin 24 ro godzinny jej wykonania.

Sejm i Rząd.

Z sejmowych komisji.

Sejmowa Komisja wojskowa pod przewodnictwem posła Maczyńskiego (Ch. N.) na dzisiejszym rannym posiedzeniu zatwierdziła w 3-cim czytaniu 5 pierwszych artykułów ustawy o organizacji najwyższych władz obrony Państwa.

Połazone Komisje Sejmowe skarbowe i budżetowa pod przew. posła Zdzisłochowskiego (Z. L. N.) prowadziły na wczorajszym rannym posiedzeniu dalszą dyskusję ogólną nad pierwszymi dwoma artykułami ustawy o nadzwyczajnych środkach złagodzenia przesilenia finansowego, dotyczącymi kwestji polityczki zagranicznej. Na posiedzeniu był obecny pan premier Grabski.

WARSAWA, 27.X. (Pat.) Połączona komisja skarbowe i budżetowa na dzisiejszym popołudniowym posiedzeniu obradowały w dalszym ciągu nad projektem ustawy o szczególnych środkach złagodzenia przesilenia finansowego. W dyskusji nad art. 1-szym upoważniającym min. skarbu do zaciągania pożyczki zagranicznej w wysokości miljarde złotych oraz nad artykułem 2-gim upoważniającym ministra Skarbu do wypuszczenia biletów skarbowych do łącznej wysokości stu milionów zł. zabierali głos posłowie: Frostig (Kolo Żyd.) i Bitner (Ch.D.), poczem zabrał głos premier Grabski, który oświadczył, że zgadza się aby z upoważnienia do zaciągania pożyczki zagranicznej zawartego w art. 1-ym projektu ustawy skreślić upoważnienie do wydzierkowania jednego z monepól państwowych, pozostawiając natomiast tylko zabezpieczenie zastawu dochodów. Późatem premier wyraził zgodę na zredukowanie kwoty pożyczki zagranicznej z miljarde złotych do 600.000 zł. Następnie przystąpiono do dyskusji szczegółowej.

Drzewo polskie w Czechach.

W ostatnim czasie wzrasta w Czechach podaż drzewa polskiego. Przemysł czeski nie stawia przeszkód importowi drzewa polskiego, ponieważ sam odczuwa brak tego materiału.

Przywóz zagraniczny maseł.

Według tymczasowego zestawienia wpływów celnych pierwsze dwie dekady września przyniosły z cel przywozowych 8,062 tys. zł., pierwsze zaś dwie dekady października tylko 6,954 tys. zł. Stwierdza to dalsze zmniejszanie się przywozu.

Związek Ludowo-Narodowy. KOMUNIKAT.

Kolo dzielnicy Zwierzyniec we czwartek dn. 29 b. m. o godz. 7 wiecz. w lokalu Domu Ludowego im. ks. Kazimierza Lutosańskiego (ul. Moniuszki 32) odbędzie się zebranie zwykajne członków i wprowadzonych gości.

Rferat polityczny wygłosi p. Piotr Kownacki.

ANTONOWKI, oparty, popisy i renesy są do nabycia codziennie od godziny 10-ej do 2-ej, szałek Oranżeryjny Nr. 6 (przy drukarni Zawadzkiego).

Dr. Kowarski

Powrócił

Przyjmuje 8—9 i 4—5, Portowa 4, Tel. 149.

Redaktor tegoż dziennika, został w dniu dzisiejszym, w chwili gdy wychodził z lokalu redakcji,

Pod znakiem przesilenia.

Aż trzy przesilenia naraz: jedno — niedoszłe drugie — dokonane trzecie — groźące.

Te pierwsze dotyczyły Polski, gdzie na szczęście zostało w parę szeregów — chociaż, jak głosiła ostatnie wieści, nie są wykluczone pewne zmiany osobiste w zespole ministerjalnym, co by się równało t. zw. częściowemu przesileniu.

Natomiast groźące od tygodnia miniejszej Francji przesilenie istotnie stało się faktem. Podobnie jak w Polsce tak i we Francji ma ono podkład przedewszystkiem ekonomiczny. Jeżeli zachodzi pewna różnica, to polega ona na tem, że Polska cierpi na brak kredytu, podczas gdy Francja uginą się pod brzemieniem zbyt wielkich, czasu wojny zaciągniętych długów.

Wogóle wszystko, co się dzieje we Francji od czasu traktatu wersalskiego, dzieje się pod naciskiem fatalnych warunków finansowych, w których znalazła się Francja po wojnie.

Początkowo ludzono się nadzieją, że znależniesz część ciężaru uda się zepchnąć na Niemcy, która też istotnie zobowiązała się na mocy traktatu wersalskiego do wypłacenia bardzo znacznego odszkodowania. Niebawem jednak okazało się, iż nie myśla one bynajmniej serio traktować swych zobowiązań. Wtedy to stał się u szczytu swej potęgi rząd Poincarégo postanowił zmusić Niemcy do punktualnego wypłacenia warunków traktatowych.

W tym celu jako kara na niewypłacalnego dłużnika zarządzono zostało zajęcie Ruhr. Początkowo społeczeństwo francuskie przyklamało temu krokowi, sprowadzając się, iż z tej najbogatszej, przemysłowej dzielnicy niemieckiej płynnie rzeka złota do skarbuca francuskiego. Nadzieja ta zawiodła, gdyż okupacja Ruhru przyniosła na razie za sobą tylko zwiększone koszty na utrzymanie wojska oraz administracyjne, a samobójczy, gdyż rzucając stan posiadania, podcinając w korzeniu rolnictwo i większy przemysł, temsamem na przyszłość niszczy wszelkie źródła dochodu.

W Polsce niestety warstwa posiadająca zbyt, jest nieliczna, by mogła skutecznie opór stawiać demagogicznym dławidleniom lewicy i ulegającego jej wpływowi rządowi. Inaczej we Francji, gdzie większość społeczeństwa składa się z drobnych i średnich kapitalistów, czyli rentierów. Z nimi zażreć nie walczy się nawet dotychczasowy, lewicowy rząd. Czy się odważy następnym?

Drugie wyjście polegałoby na nawróceniu do polityki Poincarégo i oparciu rządu na większości centrowo-prawicowej. To jednak, przy obecnym składzie Izby, zdaje się być wykluczone, nadto zażreć trzeba, iż położenie rządu prawicowego bez porównania było by dziś trudniejsze niż przed kilkoma laty. Zbyt wiele błędów popełniły gabinety lewicowe — aż do umowy w Locarno iżniesz, za co prawica musiała by ponieść konsekwencje.

Ostatnie, jak wynika z depesz nonnych, nie wykluczone jest nawet rozwiązanie izby i wyznaczenie nowych wyborów.

Inny ogół charakter — czyste polityczne — posiada przesilenie w Niemczech. Dotychczas jest to tylko przesilenie częściowe, które wyraziło się w wycofaniu przez nacjonalistów z rządu swoich trzech przedstawicieli.

Rzecz jasna, że tak skurczywany gabinet nie będzie się mógł na stałe utrzymać; pytanie tylko, czy uda się dopełnić go, tworząc np. większość centrowo-lewicową, czy też ustąpienie trzech przedstawicieli nacjonalistycznej prawicy pogłębnie za sobą upadek całego gabinetu.

Bezpośrednią przyczyną przesilenia w Niemczech jest Locarno. Musi się to tem dziwniejszym wydać, iż na traktatach locarneckich faktycznie wygrywał jeden tylko Niemcy kosztem swych niedawnych zwycięstw. Wprawdzie przysłowie powiada, że „kogo Pan Bóg skarać chce, temu odbiera rozum”. Być może, iż jest to także właśnie zażnienie rozumu prawicy niemieckiej, dla której niewystarczające są znaczne korzyści umowy locarneckiej i która przagnęła by natychmiastowego powrotu do granic 1914 roku.

Prawdopodobnie jednak jest to zwykły manewr niemiecki, dla wykazania zagranicy, jak wielką biedę Niemcy robią ofiarę, podpisując narzucony sobie traktat, jak ciężką walkę stoczyć muszą elementy demokratyczne z opozycją nacjonalistyczną, a to wszystko w imię pokoju, których Niemcy były i są głównym filarem.

W „Słowie polsk” prof. Eug. Romer w cyklu artykułów omawia „Drogi wyjścia z sytuacji obecnej”, poddając przy tej okazji ostrej nierz krytyce stosunki i zarządzenia obecne. Pomiedzy innymi spytamy tam następujące zestawienia:

„Jeden ogólny przykład rzecy wyjaśni najlepiej. Oto ministerjum spraw wewnętrznych, owo par excellence ministerjum administracyjne pochłania w Polsce 10.5%, w Rumunii 6.8%, w Czechach 6.2%, w Włoszech 3.8%, a we Francji tylko 0.7% ogólnej sumy wydatków państwowych. Najgorsza administracja jest dokładnie 13 razy droższa od najlepszej!

Do tych samych zupełnie wniosków prowadzi analiza wydatków ministerjum sprawiedliwości. W Polsce wynoszą one 4.6%, w Rumunii 2.7%, w Czechach 2.5%, w Włoszech 1.6%, a we Francji tylko 0.4% całego budżetu! Polska sprawiedliwość jest jedenaście razy droższa od francuskiej!

Dalniejsze jest, że analogiczne objawy konstatujemy w zakresie ministerjum oświaty. Ministerjum to pochłania w Polsce okragło 16% ogólnej sumy państwowych wydatków, podczas gdy wogóle u państw europejskich, z wyjątkiem krajów skandynewskich nigdzie ta pozycja nie przekracza 5 do 7 proc. Oświata, sztuki piękne i wyznania kosztują w Polsce 11.9, w Czechach 9.3, w Rumunii 8.3 zł. p. na głowę ludności.

Z krytyką ostatniego projektu Rządu zwiększenia lęszy stęnków spytamy się w „Głosie Narodu”. „Jak wiadomo, w myśl ustawy z dnia 23 kwietnia 1920 r. miejsca sprzedaży wyrobów alkoholowych powinny być ograniczone do takiej lęszci, żeby na 2500 mieszkańców przypadało tylko jedno miejsce sprzedaży. Ponięwał obecna lęszć punktów sprzedaży detalicznej jest znacznie większa, należałoby tedy przeprowadzić redukcję.

Tymczasem zamiast przystąpić do tej redukcji, rząd wnioś do Sejmu projekt noweli przewidującej ograniczenie lęszy miejsc detalicznej sprzedaży do jednego na 1000 mieszkańców.

Co więcej jednak, w komunikacie, jaki w tej sprawie ukazał się w jednej z agencji prasowych, inspirowanym przez sferę rządową, znajduję się takie „zasadnicze” projektowane noweli:

„Redukcja miejsc sprzedaży nie wywołalaby zmniejszenia się konsumpcji wyrobów spirytusowych (?), natomiast wykluczałaby konkurencję, zaprowadziłaby niesprawność, bo monopolizacja stanowisko (!) nielicznym posiadaczom koncesyj”.

Autor komunikatu jest tedy zdania, że lęszć stęnków nie odgrywa zupełnie roli przy rozpoznaniu ludności! Ograniczenie zaś lęszy karcesem — risum tenentis amicitiae — stwo rzyloby „niezdrowe, bo monopolowe” stosunki. — Rzecz dalsza, że rząd w innym wypadku, ilekroć chodzi o tworzenie nowych monopolii, jest jakoś innego zdania co do „monopolowego zdrowia” stęnków gospo darszych.

Dodajmy ed siebie, że ta usta wa powiewa za nią stoi 80.000 szynkarzy żydów z Małopolski, a conajmniej drugie tyle w dawnym zaborze rosyjskim, napewno szybkim tempem przebiegnie wszystkie stopy instytucji ustawodawczych. Gdy tymczasem nowela do ustawy o „Kasach Chorych” pomimo nalegań społeczeństwa polskiego ciągle spoczywa gdzieś w ukryciu. Przypomina o niej „Kurj. Warsz.”.

„Instytucja, ciesząca się w Polsce dosyć smutną sławą, jest Kasa chorych.

Przegląd prasy.

(U nas i za granicą — Zamala jest szynków, ergo bibimus! — Stała piosenka o „Chorych Kasach.” — W obronie panienek z „okienka”.)

Fakt dalszy. Więcej, niż dalszy: przyskrzy! Przecież zdawałoby się, że właśnie Kasa chorych powinna być benjaminkiem społeczeństwa, ulubienicą tłumów. Pożąda pod znakiem szczytnego idealizmu nowoczesnego, sakro jona na wielką skalę, ożywna duchem demokracji, powołana w celu niesienia pomocy cierpiącym i chorem — niesnąca różnie majątkowych i stanowych — miała ta młoda instytucja odcisnąć troskliwą opiekę rzesze pracującej, miała zapewnić pomoc lekarzom najuboższym, do nie dawna posabwionym doktorami i aptekami.

Okazało się jednak, że pomysł, w zasadzie piękny, spacono w zarodku, dzięki nieodpowiedniemu metodom, a może, dzięki nieodpowiedniemu ludziom.

Nie snaczy to, żeby wśród olbrzymiego personelu Kasy chorych nie było osób godnych, pracy samarytańskiej całą duszą oddanych, wybitnych lekarzy, uczciwych urzędników, odpowiedzialnych pielęgniarek... Naturalnie, że są! Ale są widać w mniejszości. Tu na wśród mrowia niedołęgów, biurokratów, grymołów, albo, co jest jeszcze gorsze wśród notorycznych cynowników, którzy ważną sprawę zdrowia ludności traktują tak samo, jakby traktowali sprawy rzeźni młjskiej, czy taborn asensacyjnego.

A to się mści. Bo choremu nie do tego, że JWPaN urzędnik, czy eskulap Kasy chorych miał dziś do casylnia z 500 interesantami. Nie pozwol na to, żeby się z nim obchodzono, jak z numerem. Życie bęgnie tak warkną falą, rzuca takim bogactwem zdarzeń, że układają się niemiernie w kalejdoskopie ku zdumieniu widzów. „Przypadek” — powie jeden. — „Les extremes se touchent” — rzezi inny. A życie płynie dalej i nagle o jednej i tej samej godzinie 25 października r. b. tłośnie dwóch odrębnych drukarń wyrzucające ze swych gardziej dwa na biegunach stojące piema „Kurjer Wileń.” i „Słowo”, podają jedną i tę samą strawę, jak gdyby działały w ściśniętym porozumieniu, lub myślały jednami kategoriami.

Plaze więc „Słowo”: „Co przyniosło Lokarno”. Wywiad z księciem (konkretnie cały wyraz. Przyp. Red.) Eustachym Sapieha. „Książę Eustachy Sapieha, b. polski minister spraw zagranicznych i b. poseł Rzeczypospolitej w Londynie, taskawie udielił współbratownikowi Słowa wywiadu, w którym wypowiedział poglądy, swoje na temat paktów i traktatów ułożonych w Locarno.

Europejska sytuacja ekonomiczna — mówi książę (Mówi się: książę pan. Przyp. Red.) wymaga odprężenia, wymaga bezpieczeństwa, wymaga rozbudzenia i t. d. A w tym, że dniu „Kurjer Wileński” grzmi: „Manifest”. „My, Eustachy i z taski „Słowa” Król Polski, W. X Litewski etc. etc. wssem wobec i każdemu z osobna w sekretnie stanowiliśmy i stanowimy następujące: Państwo Polskie jest monarchią dziedziczną i absolutną aż do edwołania.

Stożkę przenosimy z Warszawy do Wilna. W tym celu rokasujemy Magistratowi wyrestaurować natychmiast samek nasz na górze Giedymina, przywracając go do stanu mieskalnego ze wszelkimi wygodami. Do czasu Naszego ostedenia się tam tron Nasz znajduje się w redakcji „Słowa”, dokąd należy kierować deputacje holdownie i depesse wernopoddane.

Rokasujemy wszystkim naszym poddanym zaprenumerować „Słowo”, wplacając prenumeratę za rok szgóry i t. d. Jak tu nie wierzyć w pokrewieństwo dusz, fluid.

ani też niema i nie będzie z ich strony żadnego kroku w kierunku rezygnacji. Cóż wobec tego oznaczają głosy prasy niemieckiej: „Berliner Tageblatt” donosi z Warszawy z kół poselstwa niemieckiego pod datą 23 b. m.

„Minister spraw zagranicznych Skrzyński oświadczył dzisiaj posłowi niemieckiemu Rauscherowi, że rząd polski zdecydował się na podstawie polsko-niemieckiego porozumienia, które doszło do skutku w Locarno udzielić optantom niemieckim, którzy jak wiadomo mieli 1 listopada opuścić Polskę, prawa pozostania w kraju (im Lande zu verbleiben).

Jasniej jeszcze informuje „Vossische Zeitung”. „Ustawiczne usiłowania posła niemieckiego w Warszawie, Rauschera idące w kierunku nacisku do osiągnięcia bardziej ugodowego stanowiska Polski w sprawie optantów, zostały ukoronowane pomysłem zakoficzenia.

Minister spraw zagranicznych Skrzyński oświadczył dziś w po-

Z państw bałtyckich.

(Tel. własny z Rygi.)

Run na banki w Litwie. W związku z zawieszeniem wypłat przez największy bank w Litwie Centralny Bank Spółdzielczy, w całej Litwie jak pizze „Idische Stimme” nastąpił run na banki. Ludność oblega banki domagając się zwrotu wkładów. Ponieważ banki przy niedostatku środków obiegowych nie są w stanie sprostać wymaganiom, rozgrywają się przed bankami na ulicach sceny dramatyczne. Rząd skrzyknął większe oddziały policji i uruchomił patroly na ulicach Kowna.

W związku z zawieszeniem wypłat przez największy bank w Litwie Centralny Bank Spółdzielczy, w całej Litwie jak pizze „Idische Stimme” nastąpił run na banki. Ludność oblega banki domagając się zwrotu wkładów. Ponieważ banki przy niedostatku środków obiegowych nie są w stanie sprostać wymaganiom, rozgrywają się przed bankami na ulicach sceny dramatyczne. Rząd skrzyknął większe oddziały policji i uruchomił patroly na ulicach Kowna.

W związku z zawieszeniem wypłat przez największy bank w Litwie Centralny Bank Spółdzielczy, w całej Litwie jak pizze „Idische Stimme” nastąpił run na banki. Ludność oblega banki domagając się zwrotu wkładów. Ponieważ banki przy niedostatku środków obiegowych nie są w stanie sprostać wymaganiom, rozgrywają się przed bankami na ulicach sceny dramatyczne. Rząd skrzyknął większe oddziały policji i uruchomił patroly na ulicach Kowna.

W związku z zawieszeniem wypłat przez największy bank w Litwie Centralny Bank Spółdzielczy, w całej Litwie jak pizze „Idische Stimme” nastąpił run na banki. Ludność oblega banki domagając się zwrotu wkładów. Ponieważ banki przy niedostatku środków obiegowych nie są w stanie sprostać wymaganiom, rozgrywają się przed bankami na ulicach sceny dramatyczne. Rząd skrzyknął większe oddziały policji i uruchomił patroly na ulicach Kowna.

W związku z zawieszeniem wypłat przez największy bank w Litwie Centralny Bank Spółdzielczy, w całej Litwie jak pizze „Idische Stimme” nastąpił run na banki. Ludność oblega banki domagając się zwrotu wkładów. Ponieważ banki przy niedostatku środków obiegowych nie są w stanie sprostać wymaganiom, rozgrywają się przed bankami na ulicach sceny dramatyczne. Rząd skrzyknął większe oddziały policji i uruchomił patroly na ulicach Kowna.

W związku z zawieszeniem wypłat przez największy bank w Litwie Centralny Bank Spółdzielczy, w całej Litwie jak pizze „Idische Stimme” nastąpił run na banki. Ludność oblega banki domagając się zwrotu wkładów. Ponieważ banki przy niedostatku środków obiegowych nie są w stanie sprostać wymaganiom, rozgrywają się przed bankami na ulicach sceny dramatyczne. Rząd skrzyknął większe oddziały policji i uruchomił patroly na ulicach Kowna.

W związku z zawieszeniem wypłat przez największy bank w Litwie Centralny Bank Spółdzielczy, w całej Litwie jak pizze „Idische Stimme” nastąpił run na banki. Ludność oblega banki domagając się zwrotu wkładów. Ponieważ banki przy niedostatku środków obiegowych nie są w stanie sprostać wymaganiom, rozgrywają się przed bankami na ulicach sceny dramatyczne. Rząd skrzyknął większe oddziały policji i uruchomił patroly na ulicach Kowna.

W związku z zawieszeniem wypłat przez największy bank w Litwie Centralny Bank Spółdzielczy, w całej Litwie jak pizze „Idische Stimme” nastąpił run na banki. Ludność oblega banki domagając się zwrotu wkładów. Ponieważ banki przy niedostatku środków obiegowych nie są w stanie sprostać wymaganiom, rozgrywają się przed bankami na ulicach sceny dramatyczne. Rząd skrzyknął większe oddziały policji i uruchomił patroly na ulicach Kowna.

W związku z zawieszeniem wypłat przez największy bank w Litwie Centralny Bank Spółdzielczy, w całej Litwie jak pizze „Idische Stimme” nastąpił run na banki. Ludność oblega banki domagając się zwrotu wkładów. Ponieważ banki przy niedostatku środków obiegowych nie są w stanie sprostać wymaganiom, rozgrywają się przed bankami na ulicach sceny dramatyczne. Rząd skrzyknął większe oddziały policji i uruchomił patroly na ulicach Kowna.

W związku z zawieszeniem wypłat przez największy bank w Litwie Centralny Bank Spółdzielczy, w całej Litwie jak pizze „Idische Stimme” nastąpił run na banki. Ludność oblega banki domagając się zwrotu wkładów. Ponieważ banki przy niedostatku środków obiegowych nie są w stanie sprostać wymaganiom, rozgrywają się przed bankami na ulicach sceny dramatyczne. Rząd skrzyknął większe oddziały policji i uruchomił patroly na ulicach Kowna.

W związku z zawieszeniem wypłat przez największy bank w Litwie Centralny Bank Spółdzielczy, w całej Litwie jak pizze „Idische Stimme” nastąpił run na banki. Ludność oblega banki domagając się zwrotu wkładów. Ponieważ banki przy niedostatku środków obiegowych nie są w stanie sprostać wymaganiom, rozgrywają się przed bankami na ulicach sceny dramatyczne. Rząd skrzyknął większe oddziały policji i uruchomił patroly na ulicach Kowna.

W związku z zawieszeniem wypłat przez największy bank w Litwie Centralny Bank Spółdzielczy, w całej Litwie jak pizze „Idische Stimme” nastąpił run na banki. Ludność oblega banki domagając się zwrotu wkładów. Ponieważ banki przy niedostatku środków obiegowych nie są w stanie sprostać wymaganiom, rozgrywają się przed bankami na ulicach sceny dramatyczne. Rząd skrzyknął większe oddziały policji i uruchomił patroly na ulicach Kowna.

W związku z zawieszeniem wypłat przez największy bank w Litwie Centralny Bank Spółdzielczy, w całej Litwie jak pizze „Idische Stimme” nastąpił run na banki. Ludność oblega banki domagając się zwrotu wkładów. Ponieważ banki przy niedostatku środków obiegowych nie są w stanie sprostać wymaganiom, rozgrywają się przed bankami na ulicach sceny dramatyczne. Rząd skrzyknął większe oddziały policji i uruchomił patroly na ulicach Kowna.

W związku z zawieszeniem wypłat przez największy bank w Litwie Centralny Bank Spółdzielczy, w całej Litwie jak pizze „Idische Stimme” nastąpił run na banki. Ludność oblega banki domagając się zwrotu wkładów. Ponieważ banki przy niedostatku środków obiegowych nie są w stanie sprostać wymaganiom, rozgrywają się przed bankami na ulicach sceny dramatyczne. Rząd skrzyknął większe oddziały policji i uruchomił patroly na ulicach Kowna.

W związku z zawieszeniem wypłat przez największy bank w Litwie Centralny Bank Spółdzielczy, w całej Litwie jak pizze „Idische Stimme” nastąpił run na banki. Ludność oblega banki domagając się zwrotu wkładów. Ponieważ banki przy niedostatku środków obiegowych nie są w stanie sprostać wymaganiom, rozgrywają się przed bankami na ulicach sceny dramatyczne. Rząd skrzyknął większe oddziały policji i uruchomił patroly na ulicach Kowna.

W związku z zawieszeniem wypłat przez największy bank w Litwie Centralny Bank Spółdzielczy, w całej Litwie jak pizze „Idische Stimme” nastąpił run na banki. Ludność oblega banki domagając się zwrotu wkładów. Ponieważ banki przy niedostatku środków obiegowych nie są w stanie sprostać wymaganiom, rozgrywają się przed bankami na ulicach sceny dramatyczne. Rząd skrzyknął większe oddziały policji i uruchomił patroly na ulicach Kowna.

W związku z zawieszeniem wypłat przez największy bank w Litwie Centralny Bank Spółdzielczy, w całej Litwie jak pizze „Idische Stimme” nastąpił run na banki. Ludność oblega banki domagając się zwrotu wkładów. Ponieważ banki przy niedostatku środków obiegowych nie są w stanie sprostać wymaganiom, rozgrywają się przed bankami na ulicach sceny dramatyczne. Rząd skrzyknął większe oddziały policji i uruchomił patroly na ulicach Kowna.

W związku z zawieszeniem wypłat przez największy bank w Litwie Centralny Bank Spółdzielczy, w całej Litwie jak pizze „Idische Stimme” nastąpił run na banki. Ludność oblega banki domagając się zwrotu wkładów. Ponieważ banki przy niedostatku środków obiegowych nie są w stanie sprostać wymaganiom, rozgrywają się przed bankami na ulicach sceny dramatyczne. Rząd skrzyknął większe oddziały policji i uruchomił patroly na ulicach Kowna.

W związku z zawieszeniem wypłat przez największy bank w Litwie Centralny Bank Spółdzielczy, w całej Litwie jak pizze „Idische Stimme” nastąpił run na banki. Ludność oblega banki domagając się zwrotu wkładów. Ponieważ banki przy niedostatku środków obiegowych nie są w stanie sprostać wymaganiom, rozgrywają się przed bankami na ulicach sceny dramatyczne. Rząd skrzyknął większe oddziały policji i uruchomił patroly na ulicach Kowna.

So wird es gemacht! I. O. Nie kupuj towarów zagranicznych, a zwłaszcza niemieckich. Nie pomagaj Niemcom w wojnie gospodarczej z Polska.

OZYTAJCIE „Głos Wileński”

Dekrety nominacji dla nowych starostów.

W uzupełnieniu wczorajszej wiadomości naszej o zmianach na stanowiskach starostów w województwie wileńskim otrzymaliśmy z miarodajnego źródła dopełnienie, iż p. Minister Spraw Wewnętrznych podpisał już dekrety nominacyjne p. Obrockiego na starostę powiatu stanisławskiego p. Stanisławskiego na starostę dzisieńskiego i p. Kowalewskiego na starostę oszmiańskiego. Nowomianowani starostowie obejmą swoje powiaty w ciągu najbliższego miesiąca.

Przeniesienie starostwa z Dunilowicz do Postaw.

W początkach listopada nastąpi przeniesienie siedziby starostwa dunilowickiego z Dunilowicz do Postaw. Przygotowania do przeniesienia rozpoczęły się zarówno w Dunilowiczach jak i Postawach. Nowomianowany starosta p. Obrocki obejmie urządzenie w połowie listopada. r. b.

W ten sposób Postawy powracają do swego dawnego charakteru miasta powiatowego.

Utworzenie ekspozytury starostwa wilejskiego w Mołodecznie.

Pierwszy projekt utworzenia z dniem 1 stycznia r.b. nowego starostwa mołodeczńskiego z części powiatów wilejskiego i stopeckiego ze względu na oszczędnościowy nie będzie urzeczywistniony.

Ze względu jednak na potrzebę utworzenia odrębnej jednostki administracyjnej z ośrodkiem w Mołodecznie z dniem 1 stycznia 1926 roku powstaje na razie ekspozytura starostwa wilejskiego, z kierownictwem działającym w pełnym zakresie, a więc nie samodzielnie.

Z czasem po otrzymaniu kredytów rząd przystąpi do przygotowania odpowiedniego pomieszczenia na siedzibę starostwa.

Sledztwo w sprawie ucieczki ks. Brejwy do Litwy.

Urząd wojewódzki, jak się dowiadujemy, polecił starostwu święciańskiemu przeprowadzić śledztwo z powodu zagadkowej ucieczki ks. Brejwy z Lyngnian do Litwy.

Sądymy, iż przeprowadzenie śledztwa powinno być powierzone specjalnej komisji wojewódzkiej, jeżeli uwzględnimy, że starostwo święciańskie z plebanją ks. Brejwy związane było kardynalnym stosunkami, które za sukces nieładnie poczytywał sobie b. starosta święciański p. Z. Zabierowski.

Podobno po ucieczce inżyniera St. Niedziałkowskiego do Litwy zbadanie sprawy tej ucieczki w Litwie powierzone było... ks. Brejwie.

Znaczący tu można, iż pod względem formalnym przebieg na stronę litewską ks. Brejwy nie można nawet nazwać ucieczką, gdyż ten agitator litewski urządzający co pewien czas propagandowe wieczerzyki z udziałem uczniów gimnazjum litewskiego z Wilna miał beztępotną przepustkę do Litwy.

Sprawa przestępstwa ks. Brejwy w Litwie nieprzedstawia się zagadkowo zwłaszcza w związku z niedawną ucieczką Niedziałkowskiego, który podobno już objął stanowisko rządowe w Kownie.

Kronika wileńska.

Urzędowe.

Jak się oblicza wysługę lat b. urzędnikom Litwy Środkowej. Swego czasu Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadomiło P. Delegata Rządu w Wilnie, P. Wojewodów oraz P. Komendanta Głównego Policji Państwowej, że służbę państwową funkcjonariuszów b. Litwy Środkowej, którzy następnie przeszli do służby państwowej polskiej, traktować należy na równi ze służbą państwową polską w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 9-go października 1923 r. o uposażeniu funkcjonariuszy państwowych i wojska (Dz. Ust. Nr. 116, poz. 924).

Uzupełniając powyższe, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, po porozumieniu się z Prezydentem Rady Ministrów i Ministerstwem Skarbu wyjaśnia, że pod względem emerytalnym należy służbę w b. Litwie Środkowej traktować jako prowizoryczną służbę państwową polską, doliczalną do emerytury w rozumieniu ustawy z dnia 11-go grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy państwowych i zawodowych jeżeli po niej nastąpi nominacja na etatowego (stałego) funkcjonariusza państwowego.

Ugił w podatku majątkowym. Urządzenie komunikacji n.m. Zgodnie z zarządzeniem Ministerstwa Skarbu, w roku bieżącym płatna jest jedynie 1/4 część wyliczonej w rozszlifowanych nakazach płatniczych różnicy pomiędzy 8-ma definitywnymi ratami (dla rolników 60% tych rat), a wpłatami, uskutecznionymi w formie zaliczek i rat prowizorycznych.

Posztać ładne płatności z tytułu podatku majątkowego nie przypadają w roku bieżącym, a zaliczki z tytułu zaliczek i prowizorycznych rat nie będą osiągnięte. Pozostałe 3/4 różnicy płatne będą w roku 1926 w ratach i terminach, które później będą ustalone.

Zaszczytu się przytom, że Minister Skarbu w dnach najbliższych wnieśli do Sejmu projekt noweli do ustawy o podatku majątkowym; projekt ten przewiduje ograniczenie poboru podatku majątkowego od płatników, podlegających zwyczajnie kontygentowej do kwot przypadających na podstawie obecnych nakazów płatniczych, wakatę czego ogólny kontygent podatku majątkowego w sumie 1 miliard złotych obniżony zostanie do 482.000.000 zł.

Właścicielom domów, którym podatek majątkowy (8 definitywne raty) został odroczone do dnia 1.1.1926 r., udzielone zostały ulgi w postaci rozłożenia tego podatku na 4 równe raty kwartalne, płatne 15 II, 15 V, 15 VIII, i 15 XI 1926 r.

W razie nieuregulowania w ustalonych terminach wyznaczonej do wpłacenia kwoty podatku majątkowego, podatek ten będzie pobrany przymusowo wraz z odsetkami za zwłokę w wysokości

4% i 5% kosztów egzekucyjnych od egzekwowanej sumy.

Z miasta.

Apel do p. Komisarza Rządu. Piszą nam: Ulica Kolejowa będąc główną arterią komunikacyjną pomiędzy Dworcem a śródmieściem od dłuższego czasu stała się zbiegiem szumowin z całego miasta.

Gdy zapada wieczór, schodzą się tam całe zastępy dziewcząt publicznych, a niezdurna profesja ich zwabia oprócz pijanej klienteli jeszcze alfonsov, kotów, pośredników i różnej maści sutens-rów i rozpoczyna się istne targowisko, które tamuje ruch na chodniku.

Nie są wykluczone bójk i skandale.

Czyby władze nasze miały zapamiętać, że ulica Kolejowa przechodzi setki przybyźców z innych miast, że kształcą się w uciechach Wilna młodzież wraca do domu wyczerpani i pociążami i zmuszona jest przechodzić ulicą Kolejową. Czy koniecznie trzeba młode pokolenie zatrąwać tym jadem wyłaniającym się z oparów wyrukotów społecznych?

Czy podróży świadczący nasze miasto nie odczuł przykrości jeżeli częściej się do nas pierwsze spotkanie tak brzydki niemoralności?

Zaborca rąka szepela naszą kulturę, ale bądźmy sprawiedliwi, ulice dotykające d. e. kolejowego nie były w takich rozmiarach jak obecnie rynek żywego towaru.

Otwarcie ambulatorium policyjnego z izbą chorych i przychodnią lekarską przy Komendzie P.P. Okręgu Wileńskiego.

Dnia 24 b. m. odbyło się otwarcie ambulatorium policyjnego, wraz z izbą chorych i przychodnią lekarską przy Komendzie P.P. Okr. Wil. W otwarciu wzięli udział p.p.: p.o. Del. Rządu Olgiędr Malinowski i sekretarzem osobistym p. Cape Piotrem, nac. wydz. bosp. Dworakowski, nac. wydz. zdrowia publ. dr. Kozłowski, zast. nac. wydz. zdr. dr. Szakerbiński, prof. chorób skórnych U. S. B. dr. pułk Sowiński, nac. lek. szpitala Sawier dr. Dąbrowski, prezes Stow. U. P. starosta Grabowski, dent. amb. dr. Dowgird Mackiewiczowa, dr. Weterynaryj Mackiewicz Insp. Praszalewicz, pedinsp. Komusiński i szereg oficerów policyjnych.

Najpierw przemówił Komendant Okręgowy policyjny inspektor Praszalewicz, wskazując na doniosłość otwarcia ambulatorium, przychodni i izby chorych przy Komendzie Okręgowej, ze względu na nadzoru ścisłego nad leczącymi się, co przyspiesza leczenie, izoluje od ujemnych wpływów otoczenia jako też chorych w odczynie. Konieczną podziękował p. Komendant Okręgowy dr. Kozłowskiemu za oddanie Komendzie Okręgowej na ten cel fundusze, oraz oddał mu pod opiekę tę nową instytucję leczniczą. Z kolei przemówił dr. Kozłowski dziękując insp. Prasz-

lewickowi za iniejąty w kierunku stworzenia ambulatorium, przytaczając cyfrowe dane, z których się okazuje, że urządzenie przychodni funkcyjnej p. P. zmniejszy o połowę kosztu leczenia. W końcu zabrał głos p. Delegat Rządu Olgiędr Malinowski, który witając powstanie tak donieślej placówki, wyraził podziękowanie Komendantowi Okręgowemu Inspektorowi Praszalewiczowi za iniejąty, oraz dr. Kozłowskiemu i dr. Hanusewiczowi za pracę około zorganizowania ambulatorium. Następnie zwrócono uwagę na urządzenie ambulatorium, izby chorych, izby przyjęć, gabinetu dentyjacyjnego. Wszystkie urządzenia przygotowane wzorowo, z zachowaniem zasad higieny, według ostatnich wymogów techniki leczniczej. Widać było duże pracy włożonej w przygotowanie tej instytucji, co należy przypisać wyjątkowej pracy: dr. Hanusewicza, Sobrafkiego i Komisarza Iwanoffa, pod osobistym nadzorem Komendanta Okręgowego. W końcu Komend. Praszalewicz przyjął gości herbatką, przy której wywiązała się bardzo miła rozmowa.

Przyjmowanie legatów sierocych. Jak się dowiadujemy Wileński Oddz. Banku Gospodarstwa Krajowego już od połowy bieżącego miesiąca lokuje legaty sierocze tylko w złotych.

Sprowadzane jest do rozporządzeniem Ministerstwa Skarbu, który polecił przyjmowanie przez Bank gospodarstwa Krajowego legatów sierocych tylko w złotych a nie w dolarach. (d).

Sprawy miejskie.

Lista lokatorów. Magistrat m. Wilna podaje do wiadomości właścicieli domów iż wobec upływu terminu składania list (spisów) lokatorów do wymiaru państwowego podatku od lokali na r.k. 1926 z dniem 15 października r. b. można je dodatkowo składać do wydziału podatkowego Magistratu m. Wilna do pokoju Nr. 84. (l).

Podatek od środków lokomocji. Urząd wojewódzki powiadomił Magistrat m. Wilna, iż opłaty od posiadaczy środków lokomocji na rzecz m. Wilna, za używanie bruków miejskich, w myśl okólnika min. robót publicznych z dnia 7 lutego 1924 r. mogą być pobierane jedynie od posiadaczy autobusów i wozów ciężarowych. (l).

Z obrad miejskiej komisji prawniczej. W dn. 26 października r. b. odbyło się posiedzenie miejskiej komisji prawniczej.

Pe rozpatrzeniu podania byłego towarzystwa „Pogotowia ratunkowego” o przejęcie przez m. Wilno aktywów i pasywów tego t-wa, komisja wobec braku podstaaw prawnych podanie to uchyliła.

W sprawie podania konstytucyjnej prawosławnej o zwrot działki ziemi około jednej dziesięciny, gmachu b. cerkwi oraz budynków szkolnych na Śnipliszkach, komisja orzekła: 1) działka ziemi stanowi własność miasta, 2) gmach cerkiewny zwraca się konsystorzowi, 3) o budynkach szkolnych zakomunikować kuratorowi okręgowemu szkolnemu, jakie są jego zamierzenia względem użytkowania wzmiankowanych budynków.

Rozstrzygnięcie spraw z powodu różnych kwestyj formalnych spadła z porządku dziennego. (l).

Sprawy akademickie.

„Tydzień Akademicki”. W dniu 4 listopada rozpoczęła się akcja IV „Tygodnia Akademickiego”, pod protektoratem Prezydenta Państwa. Jedną z licznie projektowanych imprez stanowi najbogatsza dotychczas w kraju naszym letnia. Za cenę 50 groszowego biletu można wygrać 20 aut spacerowych, 40 motocykli, 200 rowerów, 200 koni, 120 krow, 200 aparatów radio, maszynę aparatów fotograficznych, plasterów, drogocennej złotej biżuterii, garniturów damskich i męskich i wiele innych wartościowych rzeczy. Szansa wygrania pewne i wielkie—co piąty los wygrywa.

Sprawy kolejowe.

Wypadki na kolejach. Zstatowanie sumaryczne wypadków kolejowych wykazało, że liczba wypadków za pierwsze półrocze 1925 roku zmniejszyła się o 45% w stosunku do 1924 r.

Dane te wskazują, że bezpieczeństwo ruchu na kolejach naszych zyskało na swej gwarancji. (z)

Redukcja. Komisja dyscyplinarna w Brześciu (oddziałowa) została zlikwidowana.

Do 1 stycznia 1926 r. zlikwidowane również będą oddziałowe komisje dyscyplinarne w Wilnie, Wolkowsku i Białymsku. (z)

Żjazd przesyłów Dyrekcji. P. Minister Kolei projektuje na 12 listopada r. b. zjazd przesyłów Dyrekcji K. P. do Warszawy dla załatwienia spraw taryfowych i stawek taryfowych na rok 1926. (z)

Uporządkowanie ulicy. Dyrekcja Wileńska Kolei P. P. przystąpiła do uporządkowania ulicy Targowej, ciągnącej się od Żelaz-

Z Mińszczyzny.

(Telefonom ze Stoptoju).

Konferencja kolejowa polsko-sowiecka.

„Zwieszda” z dn. 25 b. m. podaje wywiad z urzędnikiem kolejowym przy Sownarkomie Biekursi Ulmrichinem w sprawie następnej konferencji kolejowej polsko-sowieckiej, która ma się odbyć w listopadzie b. r.

Konferencja kolejowa ma być poświęcona załatwieniu następujących spraw: uregulowaniu ruchu pasażerskiego między Polską a Sowiecami oraz przewożeniu towarów z Polski do Sowieców i odwrotnie bez przeladowania.

Następnie planowane jest stworzenie nowej kolejowej granicy między Sowiecami a Polską przez Radoszkowieza.

Konferencja w tym celu ma być zwołana w Wilnie w początkach stycznia przyszłego roku.

W końcu rozmowy Ulmrichin dodał, że w Meskwie była emawiana sprawa komunikacji wodnej między Polską a Sowiecami przez Niemca i Prypęć. Dla Białorusi ta kwestja będzie miała wielkie znaczenie ekonomiczne. (y)

Sprawy robotnicze.

Zwiększenie ilości obiadów w kuchni dla bezrobotnych. Z dniem 1 listopada ilość obiadów wydawanych obecnie dla bezrobotnych zostanie zwiększona do 550 porcyj. Od 10 zaś listopada w miarę dochodzącej potrzeby ilość ta zostanie zwiększona jeszcze o 50 porcyj. W kuchni zaś dla bezrobotnych umysłowych pracowników wydaje się już obecnie 75 obiadów dziennie, prócz tego istnieje jeszcze projekt zwiększenia tej ilości obiadów w miarę napływu nowych bezrobotnych. (a)

Posiedzenie Zarządu Obwodowego Funduszu Bezrobocia. W dniu 30 b. m. o godz. 6 po południu odbył się posiedzenie Zarządu Obwodowego Funduszu Bezrobocia, na którym między innymi rozpatrzone zostały: sprawa uzupełnienia zawartych umów z Wydziałami Powiatowymi oraz przesłanie wykazu firm, uchylających się od płacenia składek na rzecz Funduszu Bezrobocia do Komisarza Rządu na m. Wilno i odnośnych starostw w celu odpowiedzialnego załatwienia. (a)

Rekrutacja robotników rolnych na powiatkach Swego czasu miejscowy P. U. P. P. wystąpił z wnioskiem do Francuskiej Misji Rekrutacyjnej, aby rekrutację robotników rolnych na wyjazd do Francji przeprowadzić na miejscu w okręgach powiatowych. W odpowiedzi na ten wniosek P. U. P. P. otrzymał zawiadomienie, iż podobna rekrutacja najprawdopodobniej nastąpi w listopadzie, dokładny jednak termin i ilość robotników zostanie określona w niedłuktęj przyszłości. (a)

Sprawy Emigracyjne. Miejsce P. U. P. P. otrzymał zawiadomienie od Gn. T wa Emigracyjnego, iż na skutek zarządzenia Władz Francuskich wstrzymaną została, aż do odwołania wytyka do Francji mężczyźni, zawezwanych imieniem przez kopalnię węgla. Zarządzenie to jednak nie dotyczy kopalni rudy żelaznej oraz przemysłu i rolnictwa. Równocześnie z tem zarządzeniem nastąpiły pewne ograniczenia co do wysyłki do Francji członków rodzin robotników przebywających we Francji: wyjechać będą mogli na podstawie certyfikatów imiennych wyłącznie najbliżsi krewni, mianowicie: ojciec i matka do syna, żona do męża, dzieci do rodziców i t. p. (a)

Wielki Kongres litewski. Z powodu 20-lecia zjazdu Litwinów, który się odbył w 1905 r. w Sali Miejskiej w Wilnie, na którym to zjeździe garść księży litewskich postanowiła wypowiedzieć się za autonomją Litwy—działacze litewscy neszają się z projektem uroczystego powiększonego zjazdu przez urzadzenie, jak sami nazywają, Wielkiego Kongresu w dniu 5-ym grudnia 1925 r.

Głównym iniejątorem „Kongresu” jest znany działacz litewski ks. Kraujalis. (d)

Odczyty. Dział ujrzemy cuda Indj na ekranie. Przypominamy, że dziś w środę o godz. 8 wiecz. w Sali Klubu Handlowo-Przemysłowego, Mickiewicza 38-a odbędzie się odczyt z niezwykłym zainteresowaniem odczyt J. S. Dzierżbickiego o mistycznych Indjach, ilustrowany olbrzymią ilością (200) sensacyjnych obrazów świetlnych, na ekranie ujrzemy tysiące hindusów zanurzonych w świetnym Gangesie podczas ceremonij religijnych, olbrzymie wozy bóstw, miążące wiernych podczas uroczystych procesyj, arcykapłanów braminijskich, ascetów, mędrców, fakirów rozciągniętych na gwoździach, pałace radców wraz z całym przepychem ich dworów a również mistyczny Tybet i samego Dalaj Lamę oraz jego słynny na całym świecie pałac, zwany Potala. Sensacyjny ten odczyt nie będzie powtarzany w Wilnie z powodu bliskiego wyjazdu prelegenta. Pozostałe bilety w ukierźn B. Strzalla (róg Tatarskiej) i w księgarni S-go Wojciecha (Dominikańska 4).

Sprawy policyjne. Ograniczenie usług policji. Do Izby Starobowej w Wilnie nadeszło pismo Ministerstwa Skarbu zarządzające ograniczyć korzystanie przez Izbę Starobową z usług policji do wypadków, w których usługi te są niezbędne.

Oznaczenie stanu majątkowego płatników celem ściągnięcia podatków, w myśl powyższego zarządzenia, ma się odbywać bez udziału policji.

Przez tego Ministerstwo Skarbu zapytuje Pana Prezesa Izby Starobowej czy na terenie Wileńszczyzny korzystanie z usług policji doloży się ograniczyć do tego stopnia, by organa policyjne nie wydawały żadnych zaświadczeń, dotyczących stanu majątkowego.

Konfiskata. Na skutek polecenia Komisarjatu Szadu władze bezpieczeństwa skofiskowały wczoraj ostatni numer „Życia Białorusi” Nr. 15 z datą 28 października. (r).

Teatr, muzyka i sztuka.

Teatr Polski. Dalsz graną będzie w dalszym ciągu piękna operetka Gilberta „Dorina”, która zdobyła wyjątkowe powodzenie i usnanie zarówno prasy, jak i publiczności. Daleki wspanialej grze sił czołowych w osobach: M. Bańkowskiej, J. Redo, L. Sempolnackiego, B. Horsklego, J. Zaremby i B. Witwaklego, oraz malowniczej wystawie operetki ta ma zapewnić powodzenie.

W przygotowaniu „Królowa Montmartre” — operetka Vada Enem'a.

Poranek wokalny. W niedziele najbliższą, odbędzie się w Teatrze Polskim interesujący poranek, poświęcony muzyce włoskiej. Szczegółowy program zamunkowane będą nle-bawem.

Kronika policyjna.

Dolinarze na Mielkiewicz. W przeście prasy ul. Mickiewicza uleagły sprawcy skradli p. Marji Pietroszewskiej, mieszkanke m. Kowla 250 ul. w gotowco. (r)

Amator magistralnej własności. Dn. 24 b. m. dokonano zamachu na dobro magistralne Złotyńca ukradł części niedawne nabitego samochodu, wartości 258 zł.

Sprawa jednak niedługo cieszył się łupem, gdyż został uchwytany. Jest nim Michał Szlifer, zamieszkały przy ul. Filareckiej Nr. 18. (r)

Uleczka z zakładu wychowawczego. 12-letni Bernard Dumowski, osadzony w domu wychowawczym poprawczym przy ul. Trwałej Nr. 18 zbiegł dnia 24 b. m. (r)

Kradzież w l. p. a. p. Niewykrytej sprawcy skradli bieliznę wartości 700 zł. stanowiącą własność 1 pułku art. polowej. (r)

Falszerstwo ksiąg handlowych. Ekspozytura urzędu śledczego sąrzadnia areztowania Iznaka Debiassa (ul. Stefanińska 18), Ilij Fajna (ul. Kwiatowa 3), Eljasa Natanson (ul. Dominikańska 18) i Josila Widemans (ul. Żalwańska 39). Wszyscy wymienieni pozostają pod zarzutem falszerstwa ksiąg handlowych, celem uchylenia się od zapłacenia podatków. (r)

Wypadki. Porzucone dzieci. W poniedziałek znaleziono na schodach domu Nr. 5 przy ul. Królowskiej niemowlę 14-tygodniowe płci żeńskiej. Dziecko ulokowano w żłobku im. „Męży”. (r)

Na klatce schodowej przy ul. Żelgowskiej Nr. 5 znaleziono niemowlę płci męskiej.

W korytarzu domu Nr. 4 przy ul. Bazylijskiej porzucone zostało niemowlę płci żeńskiej.

Ruch wydawniczy.

Sliwiński Artur. Król Władysław IV. Monografia historyczna z 10 portretami i planem oblężenia Smoleńska. Str. 224. Wydawn. M. Arcta.

Polska w popularnych monografiach historycznych, pisanych znakomitem piórem Artura Sliwińskiego, dopełniona została nową książką, tym razem o Władysławie IV, stanowiącą 10-ty z kolei tom cyklu dziejów naszych od końca XVI w. do czasów ostatnich. Nieustrudony w wykonaniu tak obszernego planu autor świetnie łączy historię z powiastkami, nie mniej dobrą monografię o niepospolitej postaci króla Władysława IV, na te dziejów jego panowania.

Dalej to były niesłychanie ciekawe i nadwyras burliwe, albowiem w żadnym okresie swych dziejów nie przedstawiała Rzeczpospolita takiego obrazu kontrastów, jak za panowania Władysława IV, nie chciał być królem malowany. Mając gruntowne wykształcenie ogólne i wojskowe, odznaczył się wielkim talentem wodzawca, wykał wytrwałność, zapał i męstwo, pozostawiając po sobie wielkopomną sławę zwycięstwa nad Moskwą. Był lubiany i ceniony przez naród, lecz nie zdołał uchronić Rzeczypospolitej od smutnych następstw inwazji i zatargów wewnętrznych. Z chwili śmierci Władysława IV zakończył się okres sławy, szczęścia i potęgi Państwa.

Monografia o Władysławie IV, czyta się jednym tchem, jak najpiękniejszą powieść historyczną. Autor ma wielki dar słowa i obrazowania. Doskonale portrety króla i wybitnych osobistości jego czasu oraz plan oblężenia Smoleńska z r. 1638 dopełnia jej całość wybornie.

Sliwiński Artur Jan Sobieski. Monografia historyczna z 14 portretami i 8 mapkami str. 340. Wydanie popularne M. Arcta.

Cała prasa polska pisała, niedawne entuzjastyczne sprawozdania o wspanialej monografii Art. Sliwińskiego, wydanej w postaci wytwornego, bogato ilustrowanego, albumu. Obecnie wydawca, chcąc umożliwić szerzej publiczności poznanie się z tą wyjątkowo piękną książką o Sobieskim, wydał ją w postaci zwykłej, taniej książki, odbitej 14 rytmami i trzema mapkami.

W ten sposób niedostępna pozornie książka staje się dostępną dla wszystkich, przedewszystkiem zaś dla czytelników i bibliotek publicznych, którym gorąco ją polecamy.

Sądy.

Nowy wies-przes sądu apelacyjnego. Na stanowisko wices prezesa sądu apelacyjnego w Wilnie opuszczone przez p. Achmatowicza, przeniesionego w stan spoczynku, mianowany został prezes sądu okręgowego w Nowogródku p. Ludwik Bochwie d.świadczone sądownik, znany ostatnio z prowadzenia sprawy J. Murański.

W. prezes Bochwie obejmie nowe urządzenie zaraz po przyjeździe do Nowogródka zastępcy p. Gałgowskiego, sędzię sądu apelacyjnego w Lublinie, co nastąpi w tych dniach. (r)

Osobiste.

Przes Dyrekcji Pozt i Telegrafów p. Jan Popowicz, wyjechał na tydzień do Lwowa.

Debroczyność.

Podziękowanie. VIII Konferencja Pań Miłosterdia Tow. św. Wincentego z Paulo, składa serdeczne podziękowanie wszystkim, co się przyczyniło do urządzenia koncertu. Przedwojskowym zaś panom: Janinie Wyrzykowskiej i Konstancji Świącickiej, za bezinteresowne artystyczne występy. Panu zaś Derwiesowi za uprzejmy współdział.

Dzielnikowi Wileńskiemu i drukarni pana Zawadzkiego za ogłoszenia i afiszę.

Zarząd.

Sekretarjat Komitetu „Chleb dzieciom” miesi się przy ul. Wielkiej Nr. 34 m. 4 i czynny od g. 5 oj do 7 ej wiecz. codziennie za wyjątkiem świąt.

